

Stockholm den 10 november 2020

R-2020/1587

Till Justitiedepartementet

Ju2020/03115/L2

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 11 september 2020 beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet En ny lag om konsumentskydd vid köp och vissa andra avtal (SOU 2020:51).

Sammanfattning

Advokatsamfundet, som i huvudsak inte har någon erinran mot förslagen i betänkandet, anser att vissa frågeställningar behöver bli föremål för ytterligare analys under den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet.

Synpunkter

I den föreslagna nya lagen görs en uppdelning mellan bestämmelser som behandlar ”traditionella” varor, å ena sidan, och digitala varor och tjänster, å den andra. Den senare delen föreslås ges en utformning som bygger på hänvisning till reglerna för traditionella varor i tillämpliga fall. Advokatsamfundet ifrågasätter huruvida en sådan lagstiftningsteknik är den lämpligaste i en konsumentskyddslag. I försäkringsavtalslagen (2005:104) har valts motsatt teknik. Där är varje kapitel, som avhandlar ett visst slags försäkring, principiellt fristående och kan vanligen läsas utan korshänvisningar. Denna lagstiftningsteknik förefaller vara att föredra också i förevarande lagstiftningsärende.

Ett svårt gränsdragningsproblem lär uppstå vad gäller varor ”med digitala delar”, som enligt förslaget ska behandlas enligt reglerna om traditionella varor. Det framstår som oklart hur en gräns kan dras på ett sätt som är bestående, oavsett teknisk utveckling och

som är lättillgänglig för konsumenter som vill utnyttja de rättigheter som den föreslagna lagstiftningen skulle ge dem. Gränsdragningen försvåras av att ett och samma avtal kan komma att behandlas enligt de olika reglerna, beroende på hur gränsdragningen görs i det enskilda fallet.

Advokatsamfundet förutser även betydande tillämpningssvårigheter vad gäller det föreslagna felbegreppet, som förutsätter att bristande framtida uppdateringar av digitalt innehåll ska betraktas som fel i varan. En första svårighet är att en gräns här behöver dras mellan köp – som skulle falla under den föreslagna lagstiftningen – och tjänster – som regleras av konsumenttjänstlagen (1985:716). Gränsdragningen lär bli svår inte bara för domstolar och företag utan också, i synnerhet, för konsumenterna. En ytterligare svårighet är att uppdateringar kan komma att tillhandahållas av ett annat företag än det som ursprungligen har sålt varan med det digitala innehållet. När det digitala innehållet använder en kod som är öppen för andra att använda kan uppdateringar i många fall bli generiska och tillgängliga i konkurrens mellan olika företag. Det förefaller oklart hur felbegreppet ska behandlas i en sådan situation. Även om konsumenten väljer att erhålla uppdateringar från den ursprungliga säljaren, får detta ses som ett val om det finns konkurrenter. Det finns i en sådan situation ingen anledning att behandla uppdateringar från den ursprungliga säljaren på annat sätt än uppdateringar från andra leverantörer. I båda fallen faller ett ansvar på konsumenten att välja uppdateringar. Det kan också tänkas förekomma situationer då uppdateringar över huvud taget inte tillhandahålls av säljaren, utan endast från andra företag. Det förefaller oklart hur felbegreppet ska hanteras i sådana situationer.

Enligt Advokatsamfundet bör lagstiftningen utformas på ett så marknads- och teknikneutralt sätt som möjligt. Ett felbegrepp som är knutet till rådande förhållanden kan snabbt föråldras i takt med marknadens och teknikens framtida utveckling. Lagstiftningen skulle i en sådan situation bli en källa till ytterligare svårigheter för konsumenterna.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander